- *Ordni loġiko-ġuridiku li fih għandhom jiġu mressqin l-eċċezzjonijiet:*
(1) Id-deklinatorji (2) in-nullitajiet (perentorji tal-forma) (3) id-dilatorji (4) perentorji tal-azzjoni
- *Ġurisdizzjoni residwali ex – Art469A(4) kap 12*
- *Rimedju alternattiv*

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. GRAZIO MERCIECA LL.D.

ILLUM, 22 t'Ottubru, 2019.

Rikors Nru. 52/18GM

Mary Doris Caruana (ID 506144 M) kif ukoll Maria Theresa Caruana Saydon (ID 461475 M), u l-Avukat Dr Ausonia Vancell (ID 321072 M) f'isimhom personali u għan-nom ta' Lawrence Caruana (ID 398573 M), preżentement assenti minn Malta, kif debitament awtorizzati.

vs

(1) Awtorita' tal-Ippjanar

(2) Victor Baldacchino 519963 (M)
(3) Emmanuel Mifsud 916648 (M)
(4) Paul Cardona 200545 (M)
(5) Michael Axisa 931647 (M)
(6) Joseph Gaffarena 1040944 (M)
(7) Vincenza Caruana 216622(M)

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Ġuramentat li permezz tiegħu l-atturi wara li stqarru:

1. Illi r-rikorrenti huma komproprjetarji ta' biċċa art li tinsab ġewwa Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, ġewwa l-Imqabba, kif murija aħjar fis-*site plan* annessa (Dok **SV 1**). Huma wirtu l-imsemmija art mingħand Nazzareno Caruana, li miet fil-ħmistax (15) ta' Gunju, 2015, u li kien jiġi r-raġel ta' Mary Doris Caruana u missier ir-rikorrenti l-oħra;

2. Illi matul il-proċess sabiex titħallas it-taxxa relatata mal-*causa mortis* wara l-mewt tal-imsemmi Nazzareno Caruana, ir-rikorrenti inkarigaw lill-Perit Michael Camilleri sabiex jipprepara l-istejjem neċessarji għall-ħlas tat-taxxa fuq dokumenti u trasferimenti;

3. Illi waqt dan il-proċess, saru jafu tramite r-riċerki tal-perit imsemmi illi fuq biċċa art akbar li kienet tinkludi fost l-oħrajn il-*plot* li wirtu r-rikorrenti, kienet ġiet sottomessa *Planning Control Application* bin-numru PC 21/14 (Dettalji annessi : Dok **SV 2**) minn ċertu Victor Baldacchino f'ismu u f'isem sidien oħra ta' plots fl-istess akkwati;

4. Illi fil-qosor, l-iskop ta' applikazzjoni bħal din hija li twassal sabiex l-Awtorita' tal-Ippjanar tistabbilixxi, għal xi sit partikolari, ċerti parametri li jiddeterminaw u jirregolaw żviluppi sussegwenti, ngħidu aħna l-linji tat-toroq u l-għoli massimu ta' żvilupp f'dawk l-inħawi;

5. Illi appena il-perit informa lir-rikorrenti dwar il-*planning control application* li kienet tolqot il-*plot* tagħhom, l-istess rikorrenti kkuntattjaw lill-Awtorita' tal-Ippjanar sabiex jottjenu iżjed tagħrif dwar din l-applikazzjoni;

6. Illi rriżulta lir-rikorrenti illi permezz ta' din l-applikazzjoni, numru ta' sidien tal-art (art formanti parti minn din l-applikazzjoni immarkata bl-aħmar u murija fuq id-dokument anness u mmarkat bhala Dok **SV3** (pdf - Site Plan) issottomettew talba lill-Awtorita' tal-Ippjanar, sabiex jinħareġ permess għall-izvilupp ta' din l-istess art kif fuq spjegat; Inoltre, irriżulta illi l-iżvilupp kif propost kien sejjer joħloq preġudizzju serju għad-drittijiet ta' proprjeta' tar-rikorrenti. B'rabta ma' dan, ir-rikorrenti jispjegaw illi l-*plot* tagħhom tinsab f'kantuniera b'dan illi tikkonfina min-naħa l-waħda ma' żona *ODZ* u min-naħa l-oħra ma' triq pubbloika (Triq il-Konvoj ta' Santa Marija). Il-parametri ta' żvilupp kif propost mill-applikanti, jew mill-perit f'isimhom, filwaqt illi kien jimmassimiżża l-potenzjal tal-iżvilupp tal-proprjeta tal-applikanti u jipprovdilhom aċċess komdu, kien sejjer iwassal għal limitazzjonijiet serji fuq l-iżvilupp li seta' jsir fuq il-*plot* tar-rikorrenti; Dan kien se jwassal għalhekk għal sitwazzjoni diskriminatorja u preġudizzjevoli għad-drittijiet ta' proprjeta' tar-rikorrenti;

7. Illi wara li r-rikorrenti ressqu lill-Awtorita' intimata prova tat-titolu tagħhom fuq l-art, is-sur Frankie Farrugia, l-uffiċċjal fi ħdan l-Awtorita'

intimata inkarigat minn din l-applikazzjoni, ta l-parir li jiġu kkuntatjati kemm il-perit li issottometta l-applikazzjoni għan-nom ta' xi sidien tal-biċċa art, kif ukoll lill-Awtorita tat-Trasport f'Malta peress li l-Awtorita' Għat-Trasport f'Malta kienet ukoll qiegħda teżiġi ċerti rekwiżiti li kienu jillimitaw l-iżvilupp tal-*plot* tar-rikorrenti;

8. Illi r-rikorrenti jirrilevaw li l-proposta tal-Awtorita' dwar it-Trasport f'Malta, ġiet fil-frattemp solvuta;

9. Illi mhux hekk jista' jingħad pero' fir-rigward tal-applikanti, u ċjoe' l-intimati Victor Baldacchino *et;*

10. Illi kemm hu hekk, nonostante li saru diversi tentattivi sabiex il-perit jirrikonsidra l-applikazzjoni kif sottomessa u jvarja b'tali mod li jonqos il-preġudizzju għar-rikorrenti, dan baqa' m'għamlux;

11. Illi r-rikorrenti saħansitra għamlu proposti u suġġerimenti li kienu aċċettabbli għalihom u li setgħu ikunu wkoll raġjonevoli għall-applikanti – ngħidu aħna illi jiġi varjat il-passaġġ wiesgħa tlett (3) metri kif propost mill-applikanti li parti minnu kellu l-effett li ma jħallix l-iżvilupp tal-plot tar-rikorrenti fl-intier tiegħu, (immarkat bil-kulur isfar car u immarkata bħala 3m Public Pedestrian Passagehekk kif muri id-dokument mmarkat bħala Dok **B** - Proposed Scheme – u anness mal-faxxikolu SV 4 imsemmi iżjed 'il quddiem); Madanakollu, il-perit irrifjuta illi jissottometti tali talbiet. Iffaċċjati minn dan in-nuqqas ta' kollaborazzjoni, fi Frar tal-2016, ir-rikorrenti issottomettew huma stess ittra lill-Awtorita tal-Ippjanar li permezz tagħha talbuha sabiex tikkunsidra it-talbiet u l-proposti tagħhom u dan sabiex, jekk l-applikazzjoni tiġi approvata, tal-anqas id-drittijiet tagħhom ma jiġux daqshekk ippreġudikati (ittra u dokumenti annessi u

mmarkati bħala Dok **SV4** u d-dokumenti annessi immarkati bħala Dok A – F);

12. Illi dan nonostante, l-Awtorita' fil-laqgħa tas-sbatax (17) ta' Lulju, 2017, approvat l-applikazzjoni kif saret mill-applikanti, inkluż bil-passaġġ propost ta' tlett metri;

13. Illi għar-raġunijiet ġja spjegati, dan iwassal għal sitwazzjoni fejn id-drittijiet tar-rikorrenti qed jiġu affetwati, inkluż id-drittijiet tagħhom ta' tgawdija paċifika ta' proprjeta' kif sanċiti u protetti kemm fil-Kostituzzjoni kif ukoll fil-Konvenzjoni;

14. Illi barra minn hekk, id-deċiżjoni tal-Awtorita' twassal ukoll għal sitwazzjoni diskriminatorja fis-sens illi l-*plots* tal-applikanti – u ċjoe l-intimati Victor Baldacchino *et* – jistgħu jiġu żviluppati mingħajr xkiel, filwaqt illi l-plot tar-rikorrenti ġew imposti fuqha limitazzjonijiet serji illi jirriduċu serjament il-valur tagħha; Dan meta, bi ftit ħsieb, l-applikazzjoni setgħet faċilment tiġi approvata b'emendi li jissalvagwardjaw ugwalment id-drittijiet tal-partijiet kollha interessati;

15. Illi huwa għalhekk sottomess illi hemm lok illi d-deċiżjoni tal-Awtorita' intimati, kif meħuda fis-17 ta' Lulju, 2017 tiġi revokata u dan, *inter alia* iżda mhux biss, ai termini tal-Artiklu 469A(1)(a) u (b)(iv) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

16. Illi fin-nuqqas huwa sottomess illi r-rikorrenti ħaqqhom kumpens mingħand il-konvenuti u dan stante illi huma qegħdin indebitament igawdu minn żieda fil-valur tal-proprjeta' tagħhom a skapitu tal-valur tal-proprjeta' tar-rikorrenti;

17. Illi dan ġie edott f'ittra uffiċjali ntavolata nhar il-5 ta' Jannar, 2018 (kopja eżebita bħala Dok SV 5)

Talbu lil din il-Qorti sabiex:

(i) Tiddikjara li d-deċiżjoni meħuda mill-Awtorita' intimata nhar is-17 ta' Lulju, 2017 jistħoqqilha illi tiġi revokata, *inter alia* iżda ai termini tal-Artiklu 469A(1)(a) u (b)(iv) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

(ii) Konsegwentement, tordna r-revoka tad-deċiżjoni msemmija;

(iii) Fi kwalunkwe każ, tiddikjara illi d-deċiżjoni msemmija tas-17 ta' Lulju, 2017 ikkawżat danni lir-rikorrenti;

(iv) Tillikwida d-danni hekk sofferti, jekk meħtieġ bl-għajnuna ta' periti *nominandi*;

(v) Tordna lill-intimati jew min minnhom iħallsu d-danni hekk likwidati;

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-Awtorita` tal-Ippjanar;

Rat ir-Risposta Ġuramentata ta' Victor Baldacchino, Emanuel Mifsud, Paul Cardona, Michael Axisa u Joseph Gaffarena;

Rat l-atti tal-kawża;

Rat li l-Qorti, kif diversament ippreseduta, ordnat, fl-udjenza tal-10 t'April 2018, li qabel kull ħaġa oħra ssir it-trattazzjoni dwar it-tielet, ir-raba' u l-ħames eċċezzjonijiet preliminari tal-Awtorita` konvenuta u t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti l-oħrajn;

Illi l-eċċezzjonijiet imsemmija tal-Awtorita` huma dawn:

> "3. Preliminarjament ukoll, l-Awtorita' eċċipjenti ma tistax, u m'ghandiex, twiġeb għat-talbiet attriċi billi d-deċizjoni dwar l-

applikazzjoni PC numru 21/14, li tagħha qed jintalab it-tħassir, ma tteħditx mill-Awtorita' tal-Ippjanar izda mill-Ministru konċernat, li m'huwiex parti f'dawn il-proċeduri[1]. Għaldaqstant l-Awtorita' eċċipjenti m'hijiex il-leġittima kontradittriċi f'din il-kawza u għandha tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju.

"4. Illi subordinatament, mingħajr assolutament ebda ħsara għall-premess, dina l-Onorabbli Qorti hi eżawtorata milli tistħarreġ u tiddeċiedi dwar il-mertu tat-talbiet attriċi, billi s-subinċiz (5) tal-Artikolu 54 tal-Kapitolu 552 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi mezz xieraq ta' rimedju għal dak lamentat mill-atturi f'din il-kawza tagħhom. B'hekk l-azzjoni attriċi, in kwantu diretta fil-konfront tal-Awtorita' eċċipjenti, hi legalment inammissibbli u improponibbli, u dan skont dak provdut fis-subinċiż (4) tal-Artikolu 469A tal-Ligijiet ta' Malta.

"5. Illi dejjem bla ħsara għall-eċċezzjonijiet preċedenti, l-karenza tal-interess ġudiriku tal-atturi li jressqu, u jmexxu 'l quddiem, din l-azzjoni tagħhom fil-konfront tal-Awtorita' tal-Ippjanar stante in-nuqqas tal-istess atturi li jirreġistraw l-interess tagħhom fil-proċess tal-PC *application* mertu ta' dan il-kaz fiz-zmien stabbilit bil-liġi għal dan il-għan[2]";

Illi t-tieni eċċezzjoni preliminari tal-konvenuti l-oħrajn hija din:

"2. ... it-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda, stante li din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex ġurisdizzjoni sabiex tisma' din il-kawza u dan a tenur tas-sub artikolu (4) ta' l-artikolu 469A tal-kap 12...";

Rat li fl-istess udjenza, l-Qorti ordnat lill-konvenuti l-oħrajn jindikaw permezz ta' nota fi żmien ħmistax-il jum liema huwa jew huma r-rimedji l-oħrajn mogħtija lill-atturi mil-liġi għall-finijiet tal-imsemmija eċċezzjoni;

---

[1] Ara r-regolament 7 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 552.07, kif ukoll l-Artikoli 59(4)(b); 59(6)(b) u 49(4) u (5) tal-Kapitolu 504 tal-Ligijiet ta' Malta.
[2] Ara l-Artikolu 59(6)(b) tal-Kapitolu 504 tal-Ligijiet ta' Malta

Rat li l-istess konvenuti naqsu milli jottemperaw ruħhom ma’ din l-ordni;

Semgħet it-trattazzjoni bil-fomm tal-avukati tal-partijiet waqt l-udjenza tal-25 ta’ Ġunju 2019;

Rat li f’dik is-seduta, il-kawża ġiet imħollija għallum fil-10.00 a.m. għas-sentenza fuq l-eċċezzjonijiet fuq imsemmija, iġifieri t-tielet, ir-raba’ u l-ħames eċċezzjonijiet tal-Awtorita` tal-Ippjanar u fuq it-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti l-oħrajn;

Ikkunsidrat:

Illi kull eċċezzjoni għandha tiġi ppreżentata mill-konvenut f’ordni loġiko-ġuridiku, għaliex altrimenti jkun hemm il-periklu li l-eċċipjent hu u jagħmel eċċezzjoni, jiddekadi minn oħra jew oħrajn. Bl-istess mod anke l-Qorti, waqt il-pronunzjament tas-sentenza, għandha tiddisponi mill-eċċezzjonijiet fl-istess ordni. Fil-każ preżenti, minkejja li l-eċċezzjonijiet *de quo agitur* huma lkoll “preliminari”, l-istess ordni għandu jitħares bejniethom ukoll;

Illi fi trattat ferm limpidu, anke jekk miktub kważi zewġ sekli ilu, **Goubeau,** hu tal-fehma li, bħala regola ġenerali (għaliex hemm eċċezzjonijiet mogħtija mil-liġi nnifisha):

> “E’ necessario proporre prima le declinatorie, o *remissioni*; indi le perentorie della forma, o le *nullita*`; in terzo luogo le dilatorie; infine le perentorie di azione: altrimente, se si opponesse una eccezione perentoria di forma, si resterebbe escluso dal proporre le eccezioni declinatorie; ugualmente, se si opponesse una eccezione dilatoria, si resterebbe escluso dal proporre e le declinatorie, e le eccezioni di *nullita*` che hanno rapporto alla forma. Finalmente, se si proponesse una eccezione perentoria relativa all’azione, si resterebbe inammissibile ad opporre le tre altre precedenti eccezioni”[3];

[3] Goubeau, *Trattato delle Eccezioni in Materia di Procedura Civile, versione italiana di Angelo Lanzelotti livellata sulle leggi delle Due Sicilie,* Vol 1, paġna 6, Napoli 1827

Illi konformement mal-premess, il-konvenuti kellhom, qabel kull eċċezzjoni oħra, jressqu l-Awtorita` r-raba' u l-konvenuti l-oħrajn it-tieni eċċezzjoni tagħhom. Dan għaliex jekk din il-Qorti mhix kompetenti tisma' l-kawża, lanqas tista' tindaga dwar l-eċċezzjonijiet preliminari l-oħrajn, ċjoe` jekk l-atturi għandhomx interess ġuridiku (il-ħames eċċezzjoni tal-Awtorita`) jew jekk l-Awtorita` hix leġittimu kontradittur (it-tielet eċċezzjoni tal-Awtorita`) u lanqas jekk l-atturi għandhomx titolu fuq il-proprjeta` (l-ewwel eċċezzjoni tal-Awtorita`; mhix ikkunsidrata f'dan l-istadju) u jekk l-atturi għandhomx il-prokura ta' attur li jinstab barra minn Malta (it-tieni eċċezzjoni tal-Awtorita`; mhix ikkunsidrata f'dan l-istadju); jew jekk il-konvenuti l-oħrajn humiex leġittimi kontradittturi (l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuti l-oħrajn; mhix ikkunsidrata f'dan l-istadju). Fl-istess ordni loġiku-ġuridiku, jekk tiġi sorvolata l-eċċezzjoni deklinatorja, l-ewwel trid tiġi trattata l-eċċezzjoni tan-nuqqas ta' interess ġuridiku imbagħad l-eċċezzjoni tan-nuqqas ta' leġittimazzjoni passiva tal-konvenuti;

Ġurisdizzjoni residwali ex-Art. 469A(4) Kap 12:

Illi skont Art. 469A(4), *'id-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma għandhomcx japplikaw meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att amministrattiv partikolari quddiem qorti jew tribunal jiġi provdut dwaru f'xi liġi oħra'*;

Illi l-Awtorita` konvenuta, fir-raba' eċċezzjoni tagħha, tiċċita bħala l-mezz xieraq ta' rimedju għal dak lamentat mill-atturi f'din il-kawza tagħhom **is-subinċiz (5) tal-Artikolu 54 tal-Kapitolu 552 tal-Liġijiet ta' Malta**, li jaqra hekk:

> "Il-Kunsill Eżekuttiv jista', fuq talba minn kull persuna, b'deċiżjoni jirrevoka jew jimmodifika deċiżjoni li tirrigwarda applikazzjoni għall-kontroll tal-ippjanar relatata mas-subartikolu (2) u d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 80 għandhom *mutatis mutandis* japplikaw għal dik it-talba."

Illi bħala fatti jirriżulta li l-applikazzjoni saret fis-sena 2014. Fit-23.09.2014 ħarġet *site-notice* u dakinhar stess twaħħlet fuq il-post. Fiha kien mogħti terminu bejn 27.09.2014 sat-08.11.2014 biex kull min ried, seta' joġġezzjona għall-applikazzjoni. L-applikazzjoni ġiet ukoll ippubblikata fil-Malta Independent tas-27.09.2014, kif ukoll kienet disponibbli fuq il-websajt tal-Awtorita` tal-Ippjanar. L-atturi m'oġġezzjonawx;

Illi l-ewwel nuqqas tal-atturi (jew aħjar tal-persuna li tagħha huma l-werrieta) kien li ma rreġistratx l-oġġezzjoni tagħha fil-perjodu indikat fis-*site notice.* Imbagħad it-tieni nuqqas kien tal-atturi nfushom kien li naqsu li joġġezzjonaw għad-deċiżjoni tal-Kunsill Eżekuttiv tal-MEPA – kif setgħu jagħmlu minkejja li d-*dante* causa tagħhom ma kienx irreġistra bħala *third party objector* fit-terminu mpost fis-site notice. Illi f'dan il-każ partikolari, l-atturi ma jallegaw l-ebda xkiel jew nuqqas kommess mill-Awtorita` konvenuta, imma jsostnu li ma ndunawx bil-pubbliċita` li din l-Awtorita` għamlet skont il-liġi għaliex kienu għadhom kif wirtu l-proprjeta` in kwistjoni. Din il-Qorti ma tistax taċċetta li b'daqshekk l-atturi ma kellhomx rimedju alternattiv disponibbli;

Illi ġie ritenut minn din il-Qorti, diversament ippreseduta, in re: **Garden of Eden Garage Limited (C-17528) v Awtorita` Ghat-Trasport f'Malta**[4]:

> "Illi ladarba l-artikolu 469A(4) huwa eċċezzjoni għar-regola li l-Qrati għandhom ġurisdizzjoni, jeħtieġ li tali sub-artikolu jitfisser f'sens dejjaq kemm jista' jkun biex ma jġibx fix-xejn l-għan li għalih il-leġislatur daħħal din l-għamla ta' azzjoni reviżorja fil-proċedura lokali. Kif diġa' ngħad mill-Qrati tagħna, l-esklużjoni tal-ġurisdizzjoni tal-Qrati li jistħarrġu għamil amministrattiv għandha tkun ġustifikata biss jekk il-Qorti tkun soddisfatta li, fil-prattika, persuna kellha rimedju fejjiedi u xieraq disponibbli

[4] 29 ta' Settembru 2011, ikkonfermata fl-Appell fis-26.06.2015

għaliha u hija **naqset li tirrikorri għalih bla raġuni tajba**[5];

"Illi l-Qorti tifhem li biex il-ġurisdizzjoni tal-Qorti li tistħarreġ għamil amministrattiv titneħħa, ir-rimedju taħt xi liġi oħra mogħti lill-persuna mġarrba b'dak l-għamil irid ikun rimedju xieraq u, fuq kollox, effikaċi[6]. Irid jintwera wkoll li l-persuna ma nqdietx bir-rimedju l-ieħor b'mod kapriċċuż, f'liema każ ma jkunx xieraq li, minħabba n-nuqqas tagħha, mbagħad iddur għall-kenn tal- azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju taħt l-artikolu 469A. Bilkemm għandu għalfejn jiżdied jingħad ukoll li jaqa' fuq il-parti li tallega li kien hemm rimedju ieħor disponibbli għall-persuna mġarrba biex tipprova kif imiss li tassew kien hemm rimedju effettiv u li l-persuna **naqset bla raġuni tajba li tinqeda bih;**

"Illi m'għandux ikun hemm dubju li fejn rimedju alternativ taħt xi liġi speċjali ma jkunx disponibbli għal xi persuna **mhux bi ħtija tagħha jew lil hinn mill-kontroll tagħha,** ma jkunx xieraq li lil dik il-persuna jitneħħielha l-jedd li titlob lill-Qorti tistħarreġ l-għamil amministrativ li minnu tilminta li ġarrbet xi ħsara jew preġudizzju[7]. Diġa' ngħad li t-tħaddim tal-artikolu 469A(4) bħala eċċezzjoni għar-regola għandu jsir meta tassew li kien hemm disponibbli rimedju effettiv u li l-parti **tkun naqset bla raġuni tajba milli tinqeda bih**";

Illi fil-kawża fl-ismijiet **Dr. Philip Galea et vs Tigne' Development Co. Ltd. et.**[8] iċċitata fis-sentenza tal-***Garden of Eden Garage*** in sostenn tal-propożizzjoni tal-inklużjoni tal-kompetenza meta l-attur ma jkunx uża r-rimedju alternattiv, is-*site notice* twaħħlet irregolarment u l-atturi ma setgħux jarawha. Il-Qorti ċaħdet l-allegazzjoni tagħhom li b'daqshekk ġew f'impossibilita` li jeżerċitaw ir-rimedju alternattiv, anke għaliex saret tajjeb il-pubblikazzjoni:

"Madanakollu il-Qorti tifhem li jekk ir-rimedju mogħti minn Liġi ma jkunx disponibbli **għal xi raguni li mhiex fill-kontroll tal-parti interessata,** l-Artikolu 469A għandu japplika.

[5] App. Ċiv. 6.5.1998 fil-kawża fl-ismijiet Bunker Fuel Oil Company Ltd. vs Paul Gauċi et (mhix pubblikata) u App. Ċiv. 5.10.2001 fil-kawża fl-ismijiet Cauchi vs Chairman Awtorita' tal-Ippjanar (Kollez. Vol: LXXXV.ii.943)

[6] P.A. PS 28.1.2004 fil-kawża fl-ismijiet Joseph Muscat et vs Chairman tal- Awtorita' tad-Djar et

[7] Prim'Awla, per Onor. Imħ. Geoffrey Valenzia 29.3.2004 fil-kawża fl-ismijiet Dr. Philip Galea et vs Tigne' Development Co. Ltd. et.

[8] *ibid.*

"In sostenn ta' dan il-Qorti tagħmel referenza għas- sentenza tal-Qorti ta' l-Appell fl-ismijiet ***Bunker Fuel Oil Company Limited - vs - Paul Gauci et*** (App deciza 6/5/1998) fejn gie ritenut li *"l-eskluzjoni tal-ġurisdizzjoni tal-Qorti, biex tistħarreg l-għemil amministrattiv, tkun ġustifikata biss jekk il-Qorti tkun sodisfatta li fil-prattika persuna kellha rimedju effikaċi u adegwat verament disponibbli ghaliha u hija irraġjonevolment ma utilizzatx tali proċeduri disponibbli.*" (sottolinear tal-Qorti).

"Jekk l-atturi jipprovaw li huma ma utilizzawx ir-rimedju mogħti lilhom mill-Kap. 356 għal raguni valida allura r- rimedju taħt l-Artikolu 469A ikun disponibbli.

"Fl-aħħar mill-aħħar, din hija kwistjoni ta' provi u ta' interpretazzjoni tad-disposizzjonijiet relevanti tal-Kap. 356, fis-sens li jrid jirriżulta li l-atturi kellhom raġuni tajba biex ma jutilizzawx ir-rimedju mogħti lilhom taht l-artikolu 469A";

Illi d-disposizzjoni tal-liġi in kwistjoni teskludi l-ġurisdizzjoni tal-Qorti biss *"meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att amministrattiv partikolari quddiem qorti jew tribunal jiġi provdut dwaru f'xi liġi oħra"*. Din il-Qorti taqbel li l-esklużjoni tal-ġurisdizzjoni tagħha li tissindika l-operat tal-organi amministrattivi tal-Istat għandha tiġi nterpretata b'mod restrittiv. B'mod partikolari, ir-rimedju alternattiv irid ikun **tabilħaqq** disponibbli, li ma jkunx il-każ jekk minħabba l-aġir tal-awtoritajiet infushom, dan ma jkunx il-każ. B'danakollu, l-interpretazzjoni tal-liġi, dejqa kemm tkun dejqa, ma tista' qatt tmur lil hinn mil-liġi, b'mod li toħloq norma mhux ikkontemplata fl-istess liġi. Il-liġi teskludi l-ġurisdizzjoni jekk hi stess tipprovdi rimedju alternattiv. Isegwi li r-rimedju tal-istħarriġ ġudizzjarju m'għandux jitneħħa jekk ir-rimedju alternattiv jisfa mxekkel mill-Amministrazzjoni. Min-naħa l-oħra, jekk l-attur jonqos, għal raġuni mhux imputabbli għall-amministrazzjoni, li juża' l-istrumenti oriġinali li l-liġi tkun poġġiet għad-disposizzjoni tiegħu, il-piż ikun fuqu biex jipprova li m'użax ir-rimedji disponibbli għal raġunijiet tabilħaqq lil hinn mil-kontroll tiegħu. Prova li l-atturi ma ressqux f'dan il-każ;

Decide:

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tilqa' r-raba eċċezzjoni tal-Awtorita` konvenuta u t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuti l-oħrajn u tiddikjara n-nuqqas ta' kompetenza tagħha billi l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar l-att amministrattiv partikolari mitlub mill-atturi huwa pprovdut dwaru f'liġi oħra u konsegwentement tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tielet u tal-ħames eċċezzjonijiet preliminari tal-istess Awtorita`.

Bl-ispejjeż a kariku tal-atturi.

Moqrija.

ONOR. IMĦALLEF
GRAZIO MERCIECA